

РЕШЕНИЕ (ОВППС) 2016/2383 НА СЪВЕТА**от 21 декември 2016 година**

за подкрепа от Съюза на дейностите на Международната агенция за атомна енергия в областите на ядрената сигурност и в рамките на изпълнението на Стратегията на ЕС срещу разпространението на оръжия за масово унищожение

СЪВЕТАТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за Европейския съюз, и по-специално член 28 и член 31, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност,

като има предвид, че:

- (1) На 12 декември 2003 г. Европейският съвет прие Стратегия на Европейския съюз срещу разпространението на оръжия за масово унищожение („Стратегията“), в глава III от която се съдържа списък с мерките, които трябва да се предприемат както в Европейския съюз, така и в трети държави, за борба с разпространението на такива оръжия.
- (2) Съюзът активно изпълнява стратегията и привежда в изпълнение мерките, изброени в глава III от нея, по-специално като отпуска финансови средства в подкрепа на конкретни проекти, осъществявани от многостранни институции като Международната агенция за атомна енергия (МААЕ).
- (3) На 17 ноември 2003 г. Съветът прие Обща позиция 2003/805/ОВППС ⁽¹⁾ относно уеднаквяване и засилване на военните споразумения в областта на неразпространение на оръжия за масово поразяване и средствата за доставяне. В тази обща позиция наред с останалото се отправя призив за насърчаване на сключването на всеобхватните споразумения за гаранции на МААЕ и на допълнителните протоколи към тях, като Съюзът се ангажира да работи за превръщане на всеобхватните споразумения за гаранции и допълнителните протоколи в стандарт на системата за проверка на МААЕ.
- (4) На 17 май 2004 г. Съветът прие Съвместно действие 2004/495/ОВППС ⁽²⁾ относно подкрепата за дейностите на МААЕ по линия на програмата ѝ за ядрена сигурност и в рамките на изпълнението на Стратегията.
- (5) На 18 юли 2005 г. Съветът прие Съвместно действие 2005/574/ОВППС ⁽³⁾ за подкрепа на дейностите на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) в областта на ядрената сигурност и проверка и в рамките на изпълнението на Стратегията.
- (6) На 12 юни 2006 г. Съветът прие Съвместно действие 2006/418/ОВППС ⁽⁴⁾ за подкрепа на дейностите на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) в областта на ядрената сигурност и проверка и в рамките на изпълнението на Стратегията.
- (7) На 14 април 2008 г. Съветът прие Съвместно действие 2008/314/ОВППС ⁽⁵⁾ за подкрепа на дейностите на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) в областта на ядрената сигурност и проверка и в рамките на изпълнението на Стратегията.

⁽¹⁾ Обща позиция 2003/805/ОВППС на Съвета от 17 ноември 2003 г. относно уеднаквяване и засилване на военните споразумения в областта на неразпространение на оръжия за масово поразяване и средствата за доставяне (ОВ L 302, 20.11.2003 г., стр. 34).

⁽²⁾ Съвместно действие 2004/495/ОВППС на Съвета от 17 май 2004 г. относно подкрепата за дейностите на МААЕ съгласно нейната програма за ядрена безопасност и в рамките на осъществяването на Стратегията на ЕС срещу разпространение на оръжия за масово унищожаване (ОВ L 182, 19.5.2004 г., стр. 46).

⁽³⁾ Съвместно действие 2005/574/ОВППС на Съвета от 18 юли 2005 г. относно подкрепата за дейностите на МААЕ в областите на ядрена сигурност и проверка на безопасността, както и в рамките на осъществяването на Стратегията на ЕС срещу разпространение на оръжия за масово унищожаване (ОВ L 193, 23.7.2005 г., стр. 44).

⁽⁴⁾ Съвместно действие 2006/418/ОВППС на Съвета от 12 юни 2006 г. за подкрепа на дейностите на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) в областта на ядрената сигурност и проверка и в рамките на изпълнението на Стратегията на ЕС срещу разпространението на оръжия за масово унищожение (ОВ L 165, 17.6.2006 г., стр. 20).

⁽⁵⁾ Съвместно действие 2008/314/ОВППС на Съвета от 14 април 2008 г. за подкрепа на дейностите на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) в областта на ядрената сигурност и проверка и в рамките на изпълнението на Стратегията на ЕС срещу разпространението на оръжия за масово унищожение (ОВ L 107, 17.4.2008 г., стр. 62).

- (8) На 27 септември 2010 г. Съветът прие Решение 2010/585/ОВППС ⁽¹⁾ за подкрепа на дейностите на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) в областта на ядрената сигурност и проверка и в рамките на изпълнението на Стратегията.
- (9) На 21 октомври 2013 г. Съветът прие Решение 2013/517/ОВППС ⁽²⁾ за подкрепа на дейностите на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) в областта на ядрената сигурност и проверка и в рамките на изпълнението на Стратегията.
- (10) На 8 май 2016 г. влезе в сила изменението на Конвенцията за физическа защита на ядрения материал (АСPPNM). Съюзът и неговите държави членки насърчаваха изменението по дипломатически път и чрез финансиране на дейностите на МААЕ в това отношение. След влизането в сила ще са необходими постоянни усилия, за да се гарантира прилагането на национално равнище и всеобщото приемане на АСPPNM.
- (11) МААЕ преследва същите цели, които са изложени в съображения 3—10 като изпълнява своя план за ядрена сигурност, който се финансира изцяло от доброволни вноски във Фонда за ядрена сигурност на МААЕ.
- (12) Съюзът е ангажиран с укрепването на ядрената сигурност в световен мащаб и е готов да продължи да подпомага трети държави в тази насока. Съюзът приветства неотдавнашните стъпки за засилване на програмата за ядрена сигурност на МААЕ, както и на Международната конференция за ядрената сигурност: ангажименти и действия, чийто домакин ще бъде от 5 до 9 декември 2016 г. МААЕ. Съюзът се стреми към запазване на устойчивостта и ефективността в прилагането на съвместни действия 2004/495/ОВППС, 2005/574/ОВППС, 2006/418/ОВППС, 2008/314/ОВППС и Решение 2010/585/ОВППС („предходни съвместни действия и решения“) в подкрепа на плановете за ядрена сигурност на МААЕ и е заявил ангажимент да предоставя допълнителна подкрепа с оглед на приемането на план на МААЕ за ядрена сигурност за периода 2018—2021 г. Ще бъде осъществявана тясна координация с инициативата на ЕС за създаване на центрове за високи постижения в областта на химическите, биологични, радиоактивни и ядрени материали (CBRN), както и други инициативи и програми, с цел да се избегне дублиране на дейности и да се постигне максимална разходна ефективност и непрекъснато понижаване на рисковете.
- (13) Техническото прилагане на настоящото решение следва да бъде възложено на МААЕ, която поради своя дългогодишен и широко признат експертен опит в областта на ядрената сигурност би могла значително да засили съответните способности в целевите държави. Подкрепяните от ЕС проекти могат да бъдат финансирани единствено чрез доброволни вноски във Фонда на МААЕ за ядрена сигурност. Вноските, които ЕС ще предостави, ще способстват да се даде възможност на МААЕ да играе ключова роля в областта на ядрената сигурност, като подпомогнат държавите да изпълнят своите задължения в тази област.
- (14) Отговорността за ядрената сигурност в рамките на една държава е отговорност изцяло на тази държава,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

1. С оглед на незабавното прилагане на практика на някои елементи от Стратегията Съюзът подкрепя дейностите на МААЕ в областта на ядрената сигурност, за да спомогне за осъществяване на следните цели:

- а) постигане на напредък по посока на всеобщото признаване на международноправните инструменти за неразпространение на ядрените оръжия и за ядрена сигурност;
- б) подпомагане на държавите в изграждането на технически, научен и човешки капацитет на място, необходим за ефективна и устойчива ядрена сигурност;
- в) укрепване на капацитета за предотвратяване, откриване и реагиране и за защита на хората, имуществото, околната среда и обществото от престъпни действия или умишлени неправомерни действия, свързани с ядрени или други радиоактивни материали, необхванати от нормативен контрол;
- г) засилване на разкриването и реагирането на незаконния трафик на ядрени и други радиоактивни материали;
- д) осъществяване на принос за компютърната сигурност в ядрената област;

⁽¹⁾ Решение 2010/585/ОВППС на Съвета от 27 септември 2010 г. за подкрепа на дейностите на МААЕ в областта на ядрената сигурност и проверка и в рамките на изпълнението на Стратегията на ЕС срещу разпространението на оръжия за масово унищожение (ОВ L 259, 1.10.2010 г., стр. 10).

⁽²⁾ Решение 2013/517/ОВППС на Съвета от 21 октомври 2013 г. за подкрепа от Съюза на дейностите на Международната агенция за атомна енергия в областта на ядрената сигурност и проверка и в рамките на изпълнението на Стратегията на ЕС срещу разпространението на оръжия за масово унищожение (ОВ L 281, 23.10.2013 г., стр. 6).

- е) укрепване на сигурността на радиоактивните източници, изпращането им в безопасно и сигурно хранилище в държавите, които се нуждаят от подпомагане, включително връщането им в държавата по произход или на доставчика;
 - ж) засилване на физическата защита на ядрени и други радиоактивни материали.
2. Проектите имат за цел:
- а) обезпечаване на устойчивостта и ефективността на подкрепата, предоставяна по линия на предходни съвместни действия и решения;
 - б) укрепване на помощната инфраструктура на държавите в областта на ядрената сигурност;
 - в) укрепване на законодателната и нормативна рамка на държавите;
 - г) укрепване на системите и мерките за ядрена сигурност по отношение на ядрените и други радиоактивни материали;
 - д) укрепване на институционалната инфраструктура и способностите на държавите да се справят с ядрени и радиоактивни материали, необхванати от нормативен контрол;
 - е) укрепване на мерките за реагиране и устойчивостта на държавите срещу киберпрестъпността и смекчаване на последиците от нея за ядрената сигурност;
 - ж) подсилване на капацитета за образование и обучение в областта на ядрената сигурност;
 - з) осигуряване на целенасочена и постоянна подкрепа за прилагането и всеобщото приемане на изменението на Конвенцията за физическа защита на ядрения материал;
3. Подготвянето на настоящото решение се основава на информацията, с която МААЕ вече разполага, и резултатите от задачите, осъществени в рамките на предходни съвместни действия и решения.
4. Подробно описание на проектите се съдържа в приложението. Изготвянето на списъците на целевите страни се извършва въз основа на определяне на нуждите след анализ на пропуските, както е отразено в наличните интегрирани национални планове за подкрепа в областта на ядрената сигурност (INSSP), или по предложение на секретариата на МААЕ. Списъците на държавите бенефициери и на подрегионите следва да се определят от държавите — членки на Съюза, след консултация с МААЕ.

Член 2

1. Върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (ВП) отговаря за изпълнението на настоящото решение.
2. Проектите, посочени в член 1, параграф 2, се изпълняват от МААЕ в качеството ѝ на орган, натоварен с изпълнението. МААЕ изпълнява тази функция под ръководството на ВП. За тази цел ВП сключва необходимите договори с МААЕ.

Член 3

1. Референтната сума за изпълнението на проектите, посочени в член 1, параграф 2, е в размер на 9 361 204,23 EUR.
2. Разходите, които се финансират от сумата по параграф 1, се управляват в съответствие с процедурите и правилата, приложими за бюджета на Съюза.
3. Комисията упражнява надзор върху правилното управление на разходите, посочени в параграф 1. За тази цел тя сключва споразумение за финансиране с МААЕ. В споразумението за финансиране се посочва, че МААЕ осигурява видимост на приноса на Съюза, която съответства на неговия размер.

4. Комисията полага усилия да сключи посоченото в параграф 3 споразумение за финансиране във възможно най-кратък срок след влизането в сила на настоящото решение. Тя информира Съвета за всякакви трудности в хода на този процес, както и за датата на сключване на споразумението за финансиране.

Член 4

1. ВП представя на Съвета доклад за изпълнението на настоящото решение въз основа на редовните доклади, изготвени от МААЕ. Тези доклади служат за основа на оценката от страна на Съвета.
2. Комисията предоставя информация по финансовите аспекти на изпълнението на проектите, посочени в член 1, параграф 2.

Член 5

1. Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.
2. Действието му се прекратява 36 месеца след датата на сключване на споразумението за финансиране между Комисията и МААЕ или 12 месеца след датата на приемането му, ако дотогава не бъде сключено споразумение за финансиране.

Съставено в Брюксел на 21 декември 2016 година.

За Съвета
Председател
M. LAJČÁK

ПРИЛОЖЕНИЕ

Подкрепа на Съюза за дейностите на МААЕ в областта на ядрената сигурност в рамките на изпълнението на Стратегията на ЕС срещу разпространението на оръжия за масово унищожение

Допустимост и подбор на държавите получатели

Държавите, които отговарят на условията за получаване на подкрепа по настоящото решение, са всички държави — членки на МААЕ, които се нуждаят от подкрепа в областта на ядрената сигурност, при условие че има решение от Съюза, основано на предложение на МААЕ. Изменения на предложенията могат да се правят от МААЕ в писмена форма и да се представят на Съюза, като се прави обосновка на предложените промени. Измененията ще се прилагат след съгласие от страна на Съюза. Подборът на държавите получатели („държави бенефициери“) съгласно посочено в настоящото решение следва да се извършва въз основа на оценките и данните, които вече са на разположение на МААЕ и са придобити също така в рамките на предходните решения на Съвета, както и в консултация със съответните органи на Съвета, за да се осигури максимален резултат от действието. Ще започне да се осъществява тясна координация с инициативата за създаване на центрове за високи постижения, с проекти, финансирани от Европейската комисия, както и с други инициативи и програми, за да се избегне дублирането и да се постигне максимална разходна ефективност и непрекъснато понижаване на рисковете чрез срещи на управителните органи на инициативата на ЕС за създаване на центрове за високи постижения в областта на химическите, биологични, радиоактивни и ядрени материали по време на годишните срещи на Съвместния изследователски център и секретариата на МААЕ и в рамките на годишното пленарно заседание на националните центрове за подкрепа в областта на ядрената сигурност (NSSC). Използването на средства за конкретни дейности ще съответства на приоритетите на Съюза и ще подлежи на периодично предварително съгласуване. Домакини на някои дейности, напр. такива като регионални курсове за обучение (RTC) и международни курсове за обучение (ITC), ще бъдат държави, различни от държавите бенефициери. Това ще представлява принос на държавата домакин към дейностите на МААЕ.

Всеки проект включва списък на потенциалните държави бенефициери, договорени между Съюза и МААЕ. Проектите ще бъдат осъществявани в избраните държави от тези региони и могат да обхващат дейности в следните области:

1. устойчивост и ефективност на подкрепата, предоставяна по линия на предходни съвместни действия и решения;
2. укрепване на локалната помощна инфраструктура на държавите в областта на ядрената сигурност;
3. укрепване на законодателната и нормативната рамка на държавите;
4. укрепване на системите и мерките за ядрена сигурност по отношение на ядрените и други радиоактивни материали;
5. укрепване на институционалната инфраструктура и способностите на държавите да се справят с ядрени и радиоактивни материали, необхванати от нормативен контрол;
6. укрепване на мерките за реагиране и устойчивостта на държавите срещу киберпрестъпността и смекчаване на последиците от нея за националната и ядрената сигурност.
7. преодоляване на проблема със сигурността на радиоактивните източници чрез връщане на източниците;
8. превантивни и предпазни мерки срещу вътрешни заплахи и отчетност и контрол на ядрените материали.

I. ПРОЕКТИ

Проект 1:

Подкрепа за прилагането на АСРРNM

АСРРNM влезе в сила на 8 май 2016 г. То създава правно задължение за държавите да установят, въведат и поддържат подходящ режим за физическа защита въз основа на 12 основни принципа, приложими за ядрения материал и ядрените съоръжения, намиращи се под тяхна юрисдикция, използвани, съхранявани или превозвани за мирни цели. Проектът ще се съсредоточи върху прилагането, изграждането на капацитет и всеобщото приемане на АСРРNM. То създава правно задължение за държавите — страни по Конвенцията, да осигуряват защита за ядрените съоръжения и ядрения материал, използвани, съхранявани или превозвани за мирни цели и предвижда също така разширяване на сътрудничеството между и сред държавите по отношение на бързи мерки за откриване и връщане на откраднати или липсващи ядрени материали, осигурява намаляване на радиологичните последици от саботаж и предотвратява и осъществява борба със свързаните с това престъпления.

Цели на проекта:

- подкрепа за прилагането на АСРРМ;
- укрепване на националната законодателна и нормативна рамка, както и на капацитета на държавите да установяват обмен на добри практики на регионално равнище, тъй като те се отнасят за всеки орган, имащ отношение към сигурността на ядрените материали, независимо дали те подлежат или не подлежат на нормативен контрол;
- предоставяне на икономически ефективни средства, с които държавите да бъдат подпомогнати в изпълнението на своите национални, регионални и международни задължения и привеждането в действие на обвързващи и международни правни инструменти;
- по-нататъшно засилване на международното сътрудничество с цел установяване, в съответствие с националното право на всяка държава и в рамките на АСРРМ, на ефективни мерки за физическа защита на ядрения материал и ядрените съоръжения.

Описание на проекта:

- дейностите, определени в INSSP в десет държави във връзка с изпълнението на задълженията по силата на АСРРМ към Конвенцията за физическа защита на ядрения материал, ще бъдат преобразувани в конкретни действия. Ще бъдат определени междинни етапи с оглед преодоляване на съответните проблеми, което ще доведе до устойчиви решения за държавата с цел укрепване на нейния режим на ядрена сигурност. Договорените графици и ангажименти ще гарантират цялостно изпълнение на плановете;
- преработване на материали за обучение: ще бъдат разработени нови обучителни сесии за по-добро разбиране от страна на аудиторията.

Очаквани резултати от проекта:

- увеличаване капацитета на държавите да изпълняват задълженията си по силата на АСРРМ към Конвенцията за физическа защита на ядрения материал;
- стартиране на по-нататъшното развиване и усъвършенстване на регулаторната рамка за физическа защита;
- разработване на ръководство за използване от държавите с цел развиване на националния капацитет за регулиране, преглед и оценка и контрол на ядрените съоръжения, за да се гарантира ядрена сигурност през целия жизнен цикъл на дадено ядрено съоръжение.

Проект 2:

Устойчив проект

Предлаганият устойчив проект се основава на интензивната работа по рамковата структура за откриване по отношение на ядрената сигурност, финансирана по линия на Решение 2013/517/ОВППС. Той произтича от четири мисии за оценка на въздействието по предходни съвместни действия и решения, проведени в Куба, Индонезия, Йордания, Ливан, Малайзия и Виетнам. Тези шест държави поискаха помощта на МААЕ за своите интегрирани плановете за подкрепа в областта на ядрената сигурност относно този проект.

Проектът има за цел предоставянето на инструменти за подкрепа на „структурата за откриване по отношение на ядрената сигурност“, т.е. интегриран набор от системи и мерки за ядрена сигурност, основани на подходяща законова и нормативна рамка, необходима за изпълнение на националната стратегия за откриване на ядрени и други радиоактивни материали, необхванати от нормативен контрол. Предлаганият проект е в съответствие с подкрепата, оказвана вече от Съюза за предоставяне на оборудване за откриване, напр. портални радиационни монитори и ръчно оборудване.

2.1. Инструменти за провеждане на обучение по поддръжка

Цели на проекта:

- подпомагане на държавите в осигуряването на локалната техническа и научна подкрепа и развитието на човешките ресурси, необходими за ефективна и устойчива ядрена сигурност;
- гарантиране на оптимално използване и правилна поддръжка на оборудването, дарено от Съюза, през целия му жизнен цикъл.

Описание на проекта:

- правилната поддръжка е ключов фактор за разкриване и реагиране на кражби, саботаж, неразрешен достъп, незаконно прехвърляне или други злонамерени действия, свързани с ядрени материали, други радиоактивни вещества или свързани с тях съоръжения. Ще бъдат разработени инструменти за обучение във връзка с поддръжката на оборудването за откриване (портални радиационни монитори и ръчно оборудване). Ще бъдат разработени модели на инструменти за обучение конкретно във връзка с поддръжката в добавка към правилното използване;
- обучение във връзка с поддръжката на оборудването за откриване.

Очаквани резултати от проекта:

- да продължи подкрепата, осигурявана от страна на МААЕ за прилагането на рамковата структура за откриване по отношение на ядрената сигурност;
- да се гарантира наличност на материали за обучение и използването им за подкрепа на обучението на целия нов засегнат персонал; на държавите — членки на Съюза, ще бъдат предоставени прототипи на материали за обучение чрез работна група „Неразпространение“;
- да се гарантира, че оборудването за откриване може да бъде поддържано в експлоатация за максимален срок от органите в държавите бенефициери.

2.2. Софтуерни инструменти, използвани за регулаторните органи

Информацията е от първостепенно значение за ефективното функциониране на порталните радиационни монитори. Разработването на общи формати за данни и протоколи за изпитване благоприятства ефективната комуникация между множество оператори. Интегрирането в информационни мрежи на идващи от различни доставчици данни от уреди за засичане, като например ПРМ, е важен елемент от разработването на ефективна цялостна система за откриване. Този проект би могъл да помогне на държавите значително да подобрят своята оперативна ефективност чрез интегриране на системите за откриване в националните мрежи за обмен на данни. Обменът на информация между обект и оператори може да намали двойните проверки и своевременно да изчисти „безобидните“ и фалшивите тревоги, свързани с голям брой пасивни системи за откриване.

С този проект ще се въведе интегрирана система чрез софтуерни инструменти с цел подобряване на процеса на анализ и отправяне на препоръки за подходящо оборудване. Разработването на начин за получаване на обратна връзка от регулаторния орган към местна ПРМ станция ще увеличи ефикасността на системата и ще подкрепя работата на служителите на първа линия (СПЛ).

Цели на проекта:

- подпомагане на държавите в осигуряването на локалната техническа и научна подкрепа и развитието на човешките ресурси, необходими за ефективна и устойчива ядрена сигурност;
- хармонизиране на данните за сигналите за тревоги, правейки ги съпоставими между различните доставчици на оборудване.

Описание на проекта:

- подпомагане на регулаторните органи в интегрирането на данни и хармонизирането на алармения софтуер, така че да съпоставят данни от различни доставчици и да гарантират, че вземането на решения във връзка с нормативната уредба се основава на точна информация;
- пилотният инструмент ще бъде доставен и подложен на изпитване от заинтересованите страни на всяка държава. Те ще проведат реално изпитване с подкрепата на МААЕ посредством експертни мисии. Ще бъде изготвен протокол от изпитването на инструмента за обучение и той ще бъде включен в окончателния доклад. Получаването на обратна връзка от регулаторния орган към местна ПРМ станция ще увеличи ефикасността на системата и ще подобри работата на служителите на първа линия.

Очаквани резултати от проекта:

- включване на модул за обучение за нуждите на разработената система, както и интерактивна експертна система за сигнали за фалшива тревога. Прототипният инструмент ще бъде доставен и подложен на изпитване от заинтересованите страни на всяка държава. В системата ще бъде включен модул за обучение за нуждите на разработената система, както и интерактивна експертна система за сигнали за фалшива тревога. Ще бъде изготвен специален протокол от изпитването на интегрирания инструмент за обучение и той ще бъде изпратен на Комисията. На държавите — членки на Съюза, ще бъде предоставен прототипен материал чрез работна група „Неразпространение“;

- провеждане на „макетно изпитване“ в една държава, извършване на анализ и формулиране на изисквания за промяна, ако има такива, въз основа на протокола с резултатите от изпитването;
- хармонизиране на равнище регулатор и следователно между регулаторите, в рамките на тяхното регионално и международно сътрудничество, откриване и реагиране на ядрени и други радиоактивни материали;
- задействане на един функциониращ прототип на държава;
- включване на протокол в бъдещи поръчки на ПРМ, трябва да включва конкретни изисквания по отношение на софтуера.

Проект 3:

Укрепване на ядрената сигурност с регионален акцент върху съседните на ЕС региони и Латинска Америка

Целта на този проект е засилване на националния капацитет за разработване и изготвяне на законодателна и регулаторна рамка и изграждане на капацитет в рамките на държавите, членуващи в МААЕ, за създаването на всеобхватен национален режим на ядрена сигурност. Европейският съюз стартира регионален проект в Африка на юг от Сахара, с основен предмет безопасността, сигурността и гаранциите за производство на уран, транспорт и безопасно управление на радиоактивни източници. С посочения проект се развиват дейности, свързани с ядрената сигурност, сходни на предложените съгласно този проект. Следователно МААЕ ще се ползва от обратната информация и резултатите от проекта на Съюза, за да осъществява дейности изцяло или частично във въпросните региони. Програмата отговаря на насоката, определена в ОР 13 на GC/RES/10, в която Секретариатът бе насърчен да съдейства за процес на координация относно връзката между безопасността и сигурността. Ще участват две подразделения на МААЕ: NRSW (Безопасност) и NSNS (Сигурност), следвайки подход на подрегионален капацитет.

3.1. Засилване на ядрената сигурност

Цел на проекта:

- укрепване на капацитета на държавите за предотвратяване, откриване и реагиране и за защита на хората, имуществото и околната среда и обществото от престъпни или умишлени, непозволени действия, свързани с ядрени или други радиоактивни материали, необхванати от нормативен контрол, включително чрез усилия за изграждане на капацитет на регионално равнище в зависимост от случая.

Описание на проекта:

- дейностите, определени в INSSP в десет държави във връзка с прилагането на национални режими за ядрена сигурност, ще бъдат преобразувани в конкретни действия. Ще бъдат определени междинни етапи с оглед преодоляване на съответните проблеми, водещи до устойчиви решения за държавата в областта на ядрената сигурност. Договорените срокове и ангажименти ще гарантират всеобхватно прилагане на планове, които ще се прилагат след съпоставка със съществуващи проекти на центровете на ЕС за високи постижения в областта на химическите, биологичните, радиоактивните и ядрените материали.

Очакван резултат от проекта:

- увеличаване на националния капацитет на държавите бенефициери.

3.2. Укрепване на националната законова и нормативна рамка за ядрена сигурност

Цел на проекта:

- укрепване на националната законодателна и нормативна рамка, както и на капацитета на държавите да установяват обмен на добри практики на регионално равнище, тъй като те се отнасят за всеки орган, имащ отношение към сигурността на ядрените и останалите радиоактивни материали, независимо дали те подлежат или не подлежат на нормативен контрол;
- предоставяне на икономически ефективни средства, с които държавите да бъдат подпомогнати в изпълнението на своите национални, регионални и международни задължения, привеждането в действие на обвързващи международни правни инструменти, и ангажименти по линия на необвързващи правни инструменти.

Описание на проекта:

- организиране на експертни мисии с цел да се установят недостатъците на съществуващите законови и подзаконовни разпоредби; подпомагане на адаптирането на държавите, ако е необходимо чрез оптимално използване на съществуващото европейско законодателство в съответните области;
- използване на взаимодействието с други международни организации (такива като Световна митническа организация), когато е подходящо;
- продължаване на обсъжданията в участващите държави по отношение на техните стратегии и осигуряване на подкрепа за изграждането на националната им инфраструктура;
- повишаване на осведомеността за вземащите политически решения относно значението на подходящи законодателни и нормативни актове за ядрена сигурност;
- интегриране в INSSP на участващите държави.

Очаквани резултати от проекта:

- подпомагане на изготвянето на законите и подзаконовите разпоредби на страните;
- актуализиране на законовите и подзаконовите разпоредби, когато е необходимо;
- докладване за текущото състояние и препоръки за правната и нормативната рамка на съответната държава;
- ангажимент от съответната държава да прилага препоръките и да приеме последваща проверка след две години;
- изготвяне и оценка на резултатите;
- включване на постиженията в окончателния доклад.

3.3. Сигурност на радиоактивните източници

Цели на проекта:

- укрепване на регулаторната инфраструктура на държавата по отношение на сигурността на радиоактивните източници и свързаните с тях съоръжения и дейности, включително и транспорт;
- където е приложимо, създаване на национални регистри на радиоактивните източници в избраните държави;
- работа с държавите за установяване и прилагане на национални стратегии за управление на извадени от употреба източници, включително връщането им в държавата по произход или на доставчика; национално безопасно съхранение до обезвреждането им, или износ за рециклиране или повторна употреба или безопасно съхранение, както е посочено по проект 7.

Описание на проекта:

Гарантиране на сигурността на източниците чрез:

- създаване на национален опис на радиоактивните източници и оценка на системите за физическа защита на съоръженията;
- организиране на пет експертни мисии, които да изготвят синтезиран доклад, съдържащ описание на текущото състояние и препоръки.

Очаквани резултати от проекта:

- изготвяне на доклади за оценка в резултат на мисиите, в които се обобщават констатациите по отношение на националния опис и/или физическата защита на съоръженията;
- установяване на мерки за физическа защита на съоръжения, в които се използват или съхраняват високоактивни източници;
- оборудване, с което регулаторните органи да бъдат подпомогнати при извършването на национални проверки за безопасност и сигурност на съоръженията.

3.4. Развитие на човешките ресурси

Цел на проекта:

Укрепване на капацитета на държавите за предотвратяване, откриване и реагиране и за защита на хората, имуществото, околната среда и обществото от престъпни или умишлени, непозволени действия, свързани с ядрени или други радиоактивни материали, необхванати от нормативен контрол, включително чрез регионално развитие на човешките ресурси и усилия за изграждане на капацитет на регионално равнище в зависимост от случая.

Описание на проекта:

- при надлежно отчитане на подобни усилия, които са били прилагани до този момент, и за да се гарантира тяхната непрекъснатост, провеждане на курсове за професионално развитие за членове на преподавателския състав от университетите, планиращи да въведат учебни програми за следдипломна квалификация в областта на ядрената сигурност, за да се даде възможност на преподавателския състав да преподава култура на ядрена сигурност в своите учебни заведения;
- насърчаване на предлагането на обучение по култура на ядрена сигурност за различните професионални групи чрез NSSC или центровете на ЕС за високи постижения в областта на химическите, биологичните, радиоактивните и ядрените материали, разположени в региона;
- набавянето на специално оборудване за целите на образованието и обучението, като например истински уреди за откриване, използвани от СПЛ, с които студентите или обучаващите се да боравят и да овладеят.

Очаквани резултати от проекта:

- поне 15 членове на преподавателското тяло, обучени във всеки център за професионално развитие по тема, която предстои да бъде определена на по-късен етап (да се предостави списък на обучените университетски преподаватели);
- поне два курса за обучение, проведени посредством центрове за обучение и подкрепа в областта на ядрената сигурност в региона (да се предоставят списъци на курсовете и обучените служители);
- материали за преподаване и обучение на разположение в центровете за професионално развитие и по време на обучителни мероприятия (материалите да бъдат прегледани и от представителите на Съюза).

3.5. Акцент върху Латинска Америка

Акцент върху подкрепата за испаноговорящите държави от Латинска Америка. Целта е възможно най-много от съответните документи да бъдат преведени на испански език, с цел по-голямо усвояване на резултатите от дейностите от страна на тези държави.

3.5.1. Образователна програма

Международна/регионална школа за ядрена сигурност

Двуседмичен курс за специалисти от развиващите се страни, в идеалния случай с професионален опит от една до три години, които работят в съответната институция в собствената си държава и отговарят за някои аспекти на ядрената сигурност. Кандидатите следва да имат специален професионален интерес към знанията в областта на ядрената сигурност, дори и да идват от различно академично направление. Особено се насърчават кандидатите, чиято научна или техническа дисциплина има отношение към ядрената сигурност, като например ядрена физика, ядрено инженерство или политически науки, и/или свързани с тях области.

Планира се домакин на тази дейност да е Испания и обучението да се осъществява на испански и английски език. Тя ще бъде насочена към държавите от Латинска и Централна Америка. Учебната програма ще се основава на учебните програми за школите, провеждани в Международния център за теоретична физика с подкрепата на италианското правителство.

Регионална школа по ядрена сигурност в Куба

Съдържанието и материалите, посочени в точка 3.5.1 ще формират основата за регионална школа по ядрена сигурност в Куба. Това ще се осъществи в съчетание със създаването на център за подкрепа в областта на ядрената сигурност в Куба. Предвижда се тази школа да намери приложение на регионално равнище и да развива образованието в Латинска Америка в областта на ядрената сигурност.

Очаквани резултати от проекта:

- по-добро разбиране в региона на принципите на ядрената сигурност.

- 3.5.2. Последващи дейности относно ядрената сигурност на материали, необхванати от нормативен контрол, във връзка с предходни съвместни действия и решения

Цел на проекта:

- да се гарантира устойчивост на работата, започната в рамките на предходни съвместни действия и решения, и да продължи укрепването на ядрената сигурност в държавите от Латинска и Централна Америка.

Описание на проекта

МААЕ получи няколко искания за помощ в Латинска и Централна Америка, като предоставянето на тази помощ ще гарантира устойчивостта на дейностите, предприети в рамките на предходни съвместни действия и решения. Исканията са отбелязани в INSSP и обхващат експертни мисии, по-специално в болници, полеви учения, национални/регионални/международни курсове за обучение и възлагането на обществени поръчки за оборудване за откриване в Аржентина и Куба.

Очаквани резултати от проекта:

- провеждане на дейностите в набелязаните държави.

- 3.6. Ядрена сигурност на материали, необхванати от нормативен контрол, в съседните на ЕС държави

Цел на проекта:

- да се провеждат експертни мисии, полеви учения, национални/регионални/международни курсове за обучение и възлагане на обществени поръчки за оборудване за откриване в Азербайджан, Йордания, Ливан, Мароко и Украйна и в други съседните на ЕС държави.

Проект 4:

Повишаване на осведомеността в областта на компютърната сигурност

Подразделението на МААЕ за ядрена сигурност предлага интегриран набор от дейности с цел да се подпомогнат държавите при установяването и подобряването на компютърната сигурност в рамките на националните режими за ядрена сигурност. Този проект ще бъде в подкрепа на програмата от дейности на МААЕ за подпомагане на държавите в подобряването на компютърната сигурност в рамките на националните си режими за ядрена сигурност.

Цел на проекта:

- МААЕ се стреми да съдейства за по-добрата осведоменост и да дава насоки на държавите за засилване на способността им за предотвратяване и реагиране на различни инциденти, свързани с ядрената сигурност. Подкрепата е насочена към предотвратяването, разкриването и реагирането на инциденти, свързани с информационната сигурност, които имат потенциал за пряко или непряко неблагоприятно въздействие върху ядрената безопасност и сигурност.

Описание на проекта:

- осигуряване на международна и регионална подкрепа за обучение и образование с оглед повишаване на осведомеността в областта на компютърна сигурност и изграждане на капацитет;
- осигуряване на подкрепа за развитието на национален капацитет в областта на информационната и компютърната сигурност по отношение на режимите за ядрена сигурност;
- провеждане и модериране на експертни срещи и форуми в подкрепа на обмена на информация и обсъждането на актуални въпроси от областта на компютърната сигурност;
- предоставяне на подкрепа за Международната конференция/Симпозиум на МААЕ по въпросите на компютърната сигурност в един ядрен свят през 2019 г. (централата на МААЕ).

Очаквани резултати от проекта:

- по-добра осведоменост за потребностите от компютърна сигурност във връзка с ядрената сигурност и разработване на помощни материали и дейности, които да улеснят създаването и подобряването на програма за компютърна сигурност;
- увеличаване на националния капацитет за прилагане и поддържане на компютърната сигурност като компонент на режима за ядрена сигурност;

- познаване и използване на насоките по отношение на ядрената сигурност/ядрената безопасност и подкрепа за дейностите по подпомагане на укрепването на компютърната сигурност на съответната държава, като компонент на режима за ядрена сигурност;
- световен/регионален обмен на информация относно извлечените поуки и добрите практики, свързани с прилагането на компютърната сигурност в рамките на режима за ядрена сигурност;
- подобряване на сътрудничеството с представители на промишлеността и между тях за разработването на технологии и услуги, които създават условия за по-висока устойчивост и по-успешно реагиране срещу кибератаки;
- национални структури за обучение за изграждане на капацитет в областта на компютърната сигурност в рамките на режима за ядрена сигурност, например подпомагане на центровете за подкрепа на ядрената сигурност при разработването на учебни планове в областта на компютърната сигурност;
- улесняване на централизирания обмен на информация с цел подкрепа на обмена на информация за компютърната сигурност, която е от значение за заинтересованите страни по въпросите на ядрената сигурност;
- провеждане на Международната конференция/Симпозиум на МААЕ по въпросите на компютърната сигурност в един ядрен свят.

Проект 5:

Сигурност на ядрения материал и ядрените съоръжения

МААЕ ще продължи да допринася за подобряване на ядрената сигурност на международно и национално равнище чрез дейности за оказване на подкрепа при поискване на държавите в техните усилия за намаляване на риска да бъдат използвани за злонамерени действия ядрени или други радиоактивни материали, които са в процес на употреба, съхранение и/или транспортиране. Националните системи за ядрена сигурност трябва да бъдат подпомогнати посредством подобрения в сигурността на ядрени съоръжения или радиоактивни източници, чрез системно обучение на национално равнище и осигуряване на определена техническа помощ, необходима за ефективното използване и поддръжка на системите за физическа защита и на други технически системи за ядрена сигурност.

Цел на проекта:

- да се укрепи първата линия на защита на съответната държава под формата на сигурност на ядрения материал и ядрените съоръжения.

Описание на проекта:

- подобряване на физическата защита на дадено съоръжение, за да се гарантира, че то отговаря на препоръките, изложени в INFCIRC/225/Rev.5;
- оценка на системите за физическа защита на ядрените съоръжения, въз основа на искания от държавите членки.

Очаквани резултати от проекта:

- обезопасени ядрени материали и съоръжения; подпомагане на държавата за устойчивата поддръжка на предоставеното оборудване след монтирането му;
- осигуряване на оценка на въздействието на добавената стойност и ползата от фондовете на Съюза.

Проект 6:

Мисии на Международната консултативна служба за физическа защита (IPPAS)

Програмата на IPPAS, стартирала през 1995 г., е основна част от усилията на МААЕ за подпомагане на държавите членки за създаване и поддържане на ефективен режим за физическа защита срещу неразрешено изземване на ядрен материал и саботаж на ядрени съоръжения и материали. IPPAS предоставя партньорски съвети относно прилагането на съответните международни инструменти, по-специално АСРPNM, и за прилагане на набора от документи с насоки на МААЕ в областта на ядрената сигурност, по-специално основополагащите принципи и препоръките.

Цел на проекта:

- да се помогне на държавите да приложат разпоредби на международни инструменти в областта на ядрената сигурност и насоки за действие на МААЕ като регулаторни изисквания за проектирането и експлоатацията на системите за физическа защита;
- да се предоставят на държавните органи и съоръжения нови концепции, както и да се набележат и обсъдят добрите практики за физическа защита, които биха могли да спомогнат за подобряването на ядрената сигурност.

Описание на проекта:

- изпълнение и приключване на мисиите на IPPAS в шест държави;
- въз основа на исканията, които вече са получени от МААЕ, провеждане на мисии в Беларус, Демократична република Конго, Ямайка, Ливан, Мадагаскар и Виетнам.

Очаквани резултати от проекта:

- подобряване и поддържане на ядрената сигурност в целевите държави;
- изготвяне на окончателните доклади на мисиите за държавите, с описание на последващите действия като част от окончателния доклад;

Проект 7:

Връщане на източниците

Сигурността на радиоактивните източници следва да бъде обект на разглеждане на всички етапи от жизнения цикъл, включително когато източниците са извадени от употреба. Държавите ще бъдат насърчени да разработят национални стратегии за управлението на извадените от употреба източници, с включване на един или няколко от посочените варианти на управление: връщането им в държавата по произход или на доставчика; национално безопасно съхранение до обезвреждането им, или износ за рециклиране или повторна употреба или безопасно съхранение

Цели на проекта:

- продължаване на подкрепата от страна на МААЕ за държавите с цел укрепване на националния им капацитет за ядрена сигурност с оглед на защитата на хората, имуществото и околната среда от инциденти с ядрената сигурност, свързани с ядрени или други радиоактивни материали, необхванати от нормативен контрол. Това ще включва разработването на национален капацитет за управление на извадени от употреба източници; търсене на безстопанствени източници и, ако е необходимо, връщането или износа им за рециклиране. В зависимост от спешността, свързана с на източниците, която е установена при дейностите по съставяне на националните описи по проект 3, посредством това финансиране ще бъдат върнати няколко високоактивни източници;
- да се локализируют и идентифицират радиоактивните източници, намиращи се в състояние, което показва необходимост от кондициониране на източниците и изпращането им в безопасно и сигурно хранилище в избраните държави или връщането им в държавата по произход или на доставчика.

Описание на проекта:

- в зависимост от спешността, свързана с откритите източници, които ще бъдат върнати чрез описа по проект № 3, ще бъдат върнати няколко от идентифицираните източници.
- държавите получателки ще бъдат определени от страна на Съюза въз основа на предложение на МААЕ.

Очаквани резултати от проекта:

- консолидиране и кондициониране на източниците;
- връщане на два от идентифицираните източници в държавата по произход или износ за рециклиране или повторна употреба.

За подбора на източниците, подлежащи на връщане, ще бъдат използвани следните критерии: високоактивни източници (категория 1 или 2); европейски произход; липса на финансиране за връщането на дадения етап; връщане на единствен източник, което означава, че той не е част от по-голям опис, поради които това връщане ще доведе до значително намаляване на риска.

Проект 8:

Последващи действия във връзка с проектите от цикъл IV до цикъл VI

8.1. Вътрешна заплаха, отчетност и контрол на ядрените материали (ОКЯМ)

Цел на проекта:

- предлага се да бъде продължена работата по действията, осъществявани в рамките на предходни съвместни действия и решения и последното споразумение за вноските съгласно Решение 2013/517/ОВППС, относно следните две точки: превантивни и предпазни мерки срещу вътрешни заплахи и отчетност и контрол на ядрените материали.

Описание на проекта:

- Предоставяне на основни познания за концепции, методологии и технологии, които съответстват на обвързващите и необвързващите инструменти, свързани с ядрената сигурност; демонстриране на елементи на ефективна национална система за ОКЯМ на ядрените съоръжения, с оглед увеличаване на способността на държавите членки да откриват неразрешено използване или изземване на ядрен материал; запознаване на държавите членки с вътрешната заплаха и набелязване на превантивни и защитни мерки срещу тези заплахи.

Очаквани резултати от проекта:

- ползата за държавите членки от курсовете се изразяват в предоставянето на добри практики, извлечени от документи с насоки и поуки от експерти, които помагат на държавите членки да отговорят на потребностите и целите, свързани с ядрената сигурност на съоръжения;
- ОКЯМ: целта на курса е да се създаде осведоменост за необходимостта от национална система за ОКЯМ на ядрени съоръжения, която е ефективна при откриването на неразрешено изземване на ядрен материал, особено срещу недържавен участник. По време на курса ще се сравняват и съпоставят елементи на национална програма за ОКЯМ с гаранции на МААЕ;
- вътрешна заплаха: целта на обучението е участниците да се запознаят с мерките за ядрена сигурност, насочени към вътрешните заплахи, включително неразрешено преместване на ядрени материали (кражба), саботаж и кибернетичната сигурност в съоръжения, съдържащи ядрени материали;
- серията ръководства за ядрената сигурност са от полза за държавите членки чрез предоставянето на общи указания за постигането на целите за ефективни режими за ядрена сигурност;
- ОКЯМ: както NSS 25-G, така и NST-33 са от полза за държавите членки като предоставят насоки относно аспектите на осъществяване на ОКЯМ, включително за управлението на системата за ОКЯМ, използването на документация, извършването на физическа инвентаризация, измерванията и качествения контрол на измерванията, контрола на ядрения материал, движението на ядрения материал, откриването, разследването и решаването на нередности при ОКЯМ, както и оценката и изследването на ефективността на системата за ОКЯМ;
- вътрешна заплаха: NSS 8 е от полза за държавите членки като предоставя насоки за превантивните и предпазните мерки срещу вътрешни заплахи, свързани с неразрешено преместване на ядрен материал и саботаж на ядрен материал или съоръжения, и препраща към препоръките в NSS 13. NSS 8 предоставя общи насоки относно вътрешните заплахи, въз основа на разбирането на степенния подход, определянето на вътрешната заплаха и начините за категоризиране на вътрешната заплаха, определянето на цели и на системи на съоръженията, които се нуждаят от защита от злонамерени действия, както и прилагането и оценката на превантивните и предпазните мерки на равнище съоръжение за справяне с вътрешните заплахи.

8.2. Развитие на сигурността и безопасността за целите на транспорта

Цел на проекта:

МААЕ изготвя подробни насоки от серията, посветена на ядрената сигурност, за да подпомогне държавите да изпълнят задълженията си съгласно международната правна рамка за ядрена сигурност. За справянето с проблемите на сигурността на ядрените и други радиоактивни материали при транспортиране се изискват допълнителни насоки.

Описание на проекта:

- дейностите за подпомагане на държавите да подобрят транспортната сигурност, включват регулаторните и другите компетентни органи, които носят отговорност и играят роля в осигуряването на сигурността на радиоактивния материал при транспортиране. Понастоящем, обучението и насоките за сигурност и за безопасност в голяма степен се предоставят на държавите членки поотделно, макар и в много държави членки аудиторията да е една и съща. МААЕ счита, че чрез привличането на съществуващите регионални мрежи за безопасност могат да се предоставят съвместни обучения, насочени към сигурността на материалите, разглеждащи взаимодействията със сигурността и безопасния транспорт.

Очаквани резултати от проекта:

- изготвяне на наръчник за безопасност и сигурност на радиоактивните източници по време на транспортиране. Един такъв наръчник може да служи и като инструмент за хората в областта на безопасността и сигурността, за да добият по-добра представа за това, което правят останалите, което в крайна сметка води до една по-добра и по-ефективна култура на безопасност и сигурност;
- провеждането на един международен, един регионален и два национални обучителни курса посредством регионалните мрежи, за да се осъзнае необходимостта от сигурност при транспортирането на радиоактивни материали и да се предоставят на участниците необходимите познания, за да разработят и прилагат национални изисквания за сигурност при транспортиране.

8.3. Ядрена криминалистика

Цел на проекта:

- на международните конференции за напредъка в областта на ядрената криминалистика беше подчертана необходимостта да се прилагат регионални подходи в областта на ядрената криминалистика, за да се отразят общите изисквания на държавите членки и съществуващите възможности, докато те развиват способност за ядрена криминалистика за посрещането на своите нужди като част от инфраструктура за ядрена сигурност. Африканските държави членки проявяват значителен интерес като част от разработването и прегледа на INSSP да бъде включена ядрената криминалистика като част от реакцията при възникване на инцидент с ядрената сигурност. Този интерес е резултат от бързия растеж в Африка, който зависи от лесния достъп до ядрени и други радиоактивни материали в промишлеността, медицината и научните изследвания, но се възпрепятства от сериозни заплахы за сигурността, включително от терористите, които нанесоха удари в Северна Африка и в Африка на юг от Сахара.

Описание на проекта:

- МААЕ ще положи съгласувани усилия за справяне с потребностите на държавите членки чрез иновации за включване на ориентация към лабораторните методи. МААЕ организира пилотно ново практическо обучение за въвеждане в ядрената криминалистика, преподавано в лабораториите по ядрена криминалистика. Проектът ще включва международен курс за обучение на практикуващи и дългосрочно командироване на един учен във водеща лаборатория по ядрена криминалистика под наставничеството на домакина и МААЕ.

Очаквани резултати от проекта:

- съществен компонент от помощта за Северна Африка в областта на ядрената криминалистика е развитието на човешките ресурси, например, експерти в тази област. В целия регион ще бъдат набелязани теми и възможности за бъдещи ангажименти и развитие в областта на ядрената криминалистика (напр. научни изследвания, правоприлагане, аналитични способности, добив на уран и сигурност на радиоактивните източници). Те ще определят дейностите по осъществяването на ядрена криминалистика в Северна Африка. Срещите ще се провеждат както на английски, така и на френски и всички документи ще се превеждат на френски за по-доброто разбиране от държавите бенефициери.

Възможни държави бенефициери: всички държави членки от Северна Африка и съседните на ЕС държави.

8.4. Установяване на ефективна национална рамка за реагиране

Заплахата от ядрен тероризъм бе призната като даваща повод за загриженост за всички държави, а рискът ядрени материали или други радиоактивни материали да бъдат използвани в престъпно действие или в умишлено неразрешено действие представлява сериозна заплаха за националната и регионалната сигурност, с потенциално сериозни последици за хората, имуществото и околната среда.

Потенциалните последици от престъпни или умишлени неразрешени действия, свързани с ядрени и други радиоактивни материали, които не попадат в обхвата на нормативния контрол, зависят от количеството, формата, състава и действието на материала. Подобни действия могат да доведат до тежки здравни, социални, психологически и икономически въздействия, имуществени вреди и до политически и екологични последици. Например редовно се провеждат големи обществени прояви с международен статут. Поради тяхната видимост, в резултат на денонощно медийно отразяване, общопризнат факт е, че съществува значителна опасност от терористично нападение на високопоставена политическа или икономическа среща на високо равнище или голямо спортно събитие.

Ядрени и други радиоактивни материали се придвижват непрекъснато, независимо дали с разрешение и при спазване на националните и международните правила за транспорт, или без разрешение, или се обработват от лица, които не желаят да бъдат разкрити. Ефективните мерки за контрол на ядрената сигурност спомагат да се гарантира, че се извършва само законно движение и се прилагат ефективни процедури за бързо предотвратяване, разкриване и реагиране на инциденти.

Всяка държава носи отговорност за своята готовност да предотврати, разкрие и реагира на инциденти в областта на ядрената сигурност, включително на такива, които могат да доведат до радиационни аварии.

Цел на проекта:

- за да се поддържа и укрепи капацитетът на държавите членки да реагират на престъпни или умишлени непозволенни действия, свързани с ядрени или други радиоактивни материали, МААЕ предоставя подкрепа, насочена главно към установяване на ефективна национална рамка за реагиране. Във връзка с това МААЕ се стреми да подпомага държавите членки да откриват ядрените или други радиоактивни материали, които не попадат в обхвата на нормативния контрол, и да реагират на инциденти в областта на ядрената сигурност, като провежда мисии за оценка и консултации, предоставя обучение на човешките ресурси и оказва помощ при спазването на международните правни инструменти и/или укрепване на съответното национално законодателство, и като разработва и предоставя на държавите международно приетите насоки.

Описание на проекта:

- да подпомогне държавите да изградят и поддържат ефективна инфраструктура за реагиране на национално равнище чрез планиране, координация, прилагане и мониторинг на резултатите от следните дейности:
- осъществяване на мисии за консултиране/услуги в полза на държавите за определяне и препоръчване на укрепване на рамката за ядрена сигурност;
- осигуряване на техническа подкрепа за държавите за създаване на ефективни мерки за реагиране в областта на ядрената сигурност, включително управление на местопрестъпление при престъпление с радиоактивни материали и големи обществени прояви;
- помощ за изграждането на капацитет, включително провеждане на обучения, работни срещи, упражнения и семинари относно мерките за реагиране в областта на ядрената сигурност.

Очаквани резултати от проекта:

- очаква се, че държавите — участници в тази програма, ще подобрят националната си способност за реагиране на престъпни или умишлени непозволені действия, свързани с ядрени или други радиоактивни материали, чрез осигуряване на способността си за бърза оценка и категоризиране на събитието въз основа на фактори като заплахата, потенциални човешки и екологични последици, въздействие върху икономиката и естество на въпросния ядрен или друг радиоактивен материал.

8.5. Откриване

Цел на проекта:

- тези дейности са последващи по отношение на дейностите в областта на откриването, извършени при предходни съвместни действия и решения и последното споразумение за вноските. Един от необходимите елементи в подкрепа на създаването на ефективен режим на ядрена сигурност е разработването на национална стратегия за откриване. Ефективната структура за откриване по отношение на ядрената сигурност се основава на националната стратегия за откриване и националната законова и нормативна рамка за ядрена сигурност, и е подкрепена от добре функционираща система за правоприлагане.

Описание на проекта:

- като насочва вниманието си върху проектирането и разработването на структура за откриване, МААЕ планира да проведе шест експертни мисии и да предоставя инструменти за откриване.

Очаквани резултати от проекта:

- даряване на детекторно оборудване в съответствие със стратегията за откриване.

II. ДОКЛАДВАНЕ И ОЦЕНКА

МААЕ ще представи на ВП и на Комисията два годишни доклада и окончателен финансов и описателен доклад относно изпълнението на проектите, и освен това три неофициални шестмесечни доклада за напредъка. Когато е необходимо, по искане на Комисията МААЕ ще изработва специални неофициални доклади по важни въпроси.

В окончателния финансов и описателен доклад ще бъде разгледано подробно изпълнението на всички проекти и той също ще съдържа:

- пълен протокол от изпитването на интегрирания инструмент за обучение по глава I, точка 2.2, който ще бъде включен в окончателния доклад;
- доклад относно текущото състояние и препоръките за законовата и нормативна рамка на съответната държава в проект № 3, в съответствие с поверителността, поискана от държавата бенефициер;
- постиженията по глава I, точка 3.2;

Копие от докладите ще бъде изпратено на Делегацията на Съюза във Виена.

III. УЧАСТИЕ НА ДОБРОВОЛНИ ЕКСПЕРТИ ОТ ДЪРЖАВИТЕ — ЧЛЕНКИ НА ЕС

Активното участие на експерти от държавите — членки на Съюза, е необходимо за успешното изпълнение на настоящото решение. МААЕ ще използва тези експерти за проектите. МААЕ ще разработи предложения за разходите, свързани със служителите, които трябва да бъдат финансирани от вноските на Съюза, основани на анализ на нуждите, след като списъкът на бенефициерите бъде приет. Тези служители ще бъдат назначавани по правилата на МААЕ.

IV. ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ

Общата планирана продължителност на проектите е 36 месеца.

V. БЕНЕФИЦИЕРИ

Страните бенефициери за различните проекти ще бъдат взети от следните съответни списъци.

Ако държавите решат, че не са в състояние да приемат подкрепата, МААЕ ще предложи на работна група „Неразпространение“ нови получатели, въз основа на установените чрез INSSP потребности.

Бенефициерите по проект № 1 ще бъдат в Африка: Алжир, Египет, Мавритания, Нигер, Мароко, Тунис; в Азия и Тихоокеанския басейн: Малайзия, Пакистан и други поискали подкрепа от МААЕ държави — предстои да бъдат определени; в Латинска Америка и Карибския басейн: Аржентина, Чили, Колумбия, Куба, Перу, Уругвай и съседните на ЕС държави.

Бенефициерите по проект № 2 ще бъдат Куба, Индонезия, Йордания, Ливан, Малайзия и Виетнам.

Бенефициерите по проект № 3 ще бъдат съседни на ЕС държави: Албания, Алжир, Армения, Азербайджан, Беларус, Босна и Херцеговина, Египет, Грузия, Йордания, Ливан, Либия, бившата югославска република Македония, Мавритания, Република Молдова, Черна гора, Мароко, Тунис, Турция и Украйна и страните от Латинска и Централна Америка: Боливия, Чили, Колумбия, Куба, Еквадор, Хондурас, Панама, Парагвай.

Бенефициерите по проект № 4 ще бъдат Северна Африка, Югоизточна Азия, Латинска Америка, нациите/регионите в началните етапи на разработване на програми за ядрена енергия и способности за изследователски реактор, както и Виетнам, Египет, Турция, Тайланд и др., които ще бъдат определени на по-късен етап.

Бенефициер по проект № 5 ще бъде Египет.

Бенефициерите по проект № 6 ще бъдат Беларус, Демократична република Конго, Ямайка, Ливан, Мадагаскар и Виетнам.

Бенефициерите по проект № 7 ще бъдат подбрани измежду следните държави: Албания, Бахрейн, Буркина Фасо, бившата югославска република Македония, Ливан и Мадагаскар.

Бенефициерите по проект № 8 ще бъдат Алжир, Албания, Бангладеш, Куба, Грузия, Казахстан, Малайзия, Мароко, Украйна, Виетнам или други държави от Африка, Азия, Централна и Латинска Америка — които ще бъдат определени на по-късен етап — поискали подкрепа от МААЕ в интегриран план за подкрепа на ядрената сигурност; конкретни държави домакини — Германия, Австрия.

VI. ВИДИМОСТ НА ЕС

МААЕ взема всички необходими мерки за огласяването на факта, че действието е финансирано от Съюза. Тези мерки се осъществяват в съответствие с Наръчника за комуникацията и публичността при външните дейности на Европейския съюз, изготвен и публикуван от Европейската комисия. По този начин МААЕ ще осигури публичност на приноса на Съюза с използване на подходяща запазена марка и методи за популяризиране, изтъкване на ролята на Съюза, осигуряване на прозрачност на неговите дейности и повишаване на осведомеността за основанията на решението, както и за подкрепата на решението от страна на Съюза и за резултатите от тази подкрепа. Знамето на Съюза ще фигурира на видно място в изготвените материали в рамките на проекта в съответствие с насоките на Съюза за точното използване и възпроизвеждане на знамето. Когато е целесъобразно, МААЕ ще покани представители на Съюза и на държавите — членки на Съюза, за мисии или събития, свързани с изпълнението на настоящото решение.

VII. ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ

Техническото изпълнение на проектите ще бъде възложено на МААЕ. Проектите ще се изпълняват пряко от служители на МААЕ, експерти от държавите членки и изпълнители. Изпълнението на проектите ще бъде в съответствие с финансовото и административното рамково споразумение и споразумението за финансиране, което следва да се сключи между Европейската комисия и МААЕ.
